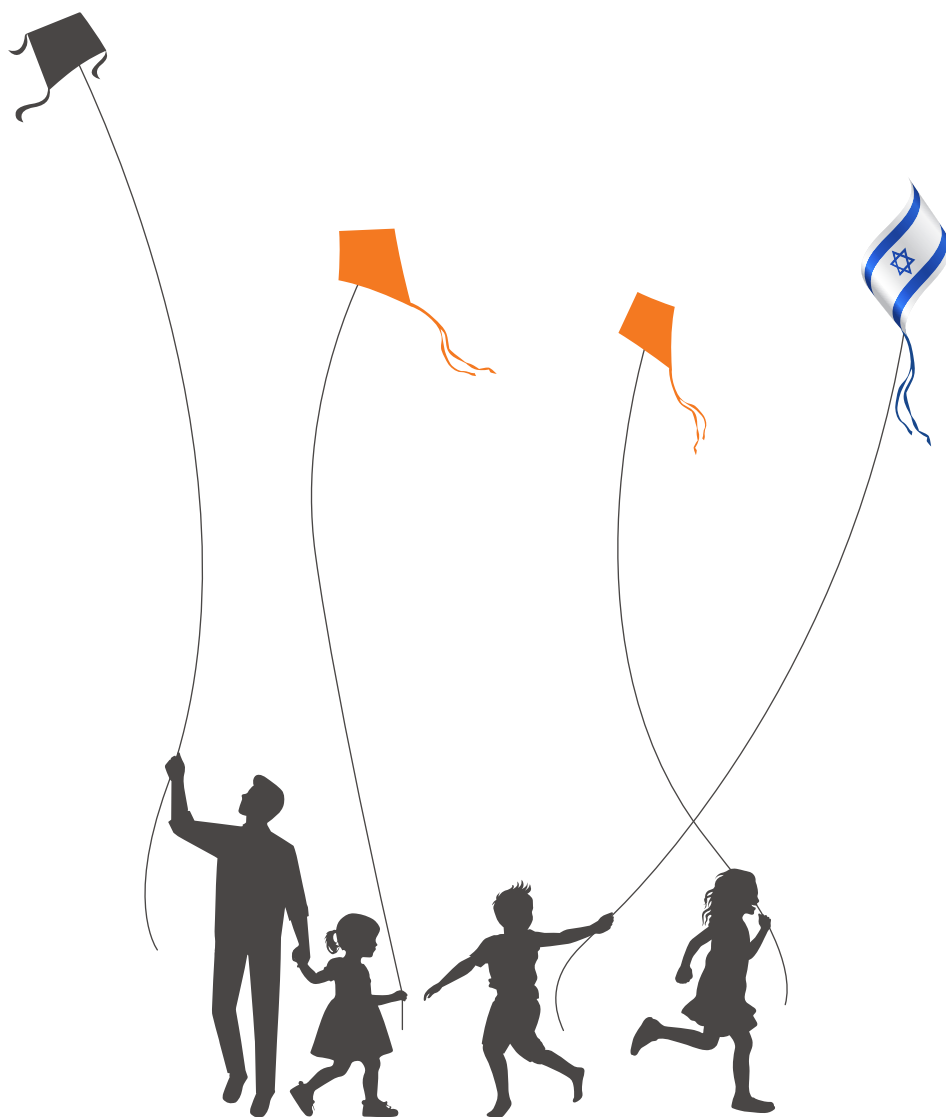

בני אדם לפני הכול

בנק מזרחי טפחות

דוח סיכונים לרבעון השלישי של שנת 2024

דוח זה כולל מידע נלווה לדוחות הכספיים של הבנק והינו ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל ודרישות גילוי נוספות של הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB). אתר מג"א של רשות ניירות ערך כולל גם את הדיווחים הבאים: דוח סיכונים זה ומידע פיקוחי נוסף על מכשירי ההון הפיקוחיים שהנפיק הבנק (להלן: "הדיווחים"). בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללים תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הביניים והדיווחים האמורים גם באתר האינטרנט של הבנק:

[Hyperlink Removed](#) - אודות הבנק > קשרי משקיעים > מידע כספי

תוכן העניינים הראשי

7	מידע צופה פני עתיד
8	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
10	גישת הבנק לניהול סיכונים
10	מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון
11	מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם
16	סקירת נכסי סיכון משוקללים
17	הון ומינוף
17	הרכב ההון הפיקוחי
20	יחס המינוף
21	סיכון אשראי
22	איכות האשראי של חשיפות אשראי
24	סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית
25	סיכון אשראי של צד נגדי
28	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית
29	סיכון נדילות
34	יחס כיסוי הנדילות
38	התפתחויות ביחס כיסוי הנדילות
38	יחס מימון יציב נטו
40	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת דוח הסיכונים

8	יחסים פיקוחיים עיקריים – נתוני מפתח
11	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם
16	סקירות נכסי סיכון משוקללים (OV1)
17	הרכב ההון הפיקוחי
20	פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק
20	גילוי על יחס המינוף
22	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CRI)
23	שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)
24	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5)
25	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
25	הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
26	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקולות סיכון (CCR3)
27	הרכב הביטחון בגין חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR)
28	רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק
34	פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות
37	הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)
37	הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים
38	פרטים בדבר יחס מימון יציב נטו

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

דוח סיכונים

דוח סיכונים זה כולל מידע נלווה נוסף לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2024. תמצית הדוחות הכספיים ומידע נלווה לתמצית הדוחות הכספיים, לרבות דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים זה וגילויים פיקוחיים נוספים אושרו לפרסום בישיבת הדירקטוריון של הבנק שהתקיימה ביום 20 בנובמבר 2024 (י"ט בחשון התשפ"ה).

דוח הסיכונים והגילויים הפיקוחיים הנוספים ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל, דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (FSF) ודרישות גילוי נוספות של הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, המתכונת הרבעונית של דוח הסיכונים הינה מצומצמת וממוקדת בגילויים איכותיים וכמותיים אשר ניתוחם והצגתם בתדירות רבעונית, מהותית לקוראי הדוח. ככל הנדרש, יש לעיין בדוח זה ביחד עם דוח הסיכונים לשנת 2023.

הגילוי בדוח זה מיועד לאפשר למשתמשים להעריך מידע משמעותי הכלול בו לגבי יישום מסגרת העבודה למדידה והלימות הון וליישום הוראות "באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית".

כלל הדוחות האמורים מפורסמים גם באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר דוחות מונגשים.

עופר הורביץ
סגן מנהל כללי
מנהל סיכונים ראשי, CRO

משה לארי
מנהל כללי

אברהם זלדמן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים ודוח הסיכונים:

רמת גן 20 בנובמבר 2024

י"ט בחשון התשפ"ה

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, שינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות של רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי הון אנושי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים – נתוני מפתח

להלן נתוני מפתח הרלבנטיים לפרופיל הסיכון של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

2023							2024
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 3
יחסים פיקוחיים ופיננסיים עיקריים							
הון זמין							
26,001	26,908	27,504	28,434	29,422	30,252	31,128	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
25,813	26,724	27,324	28,257	29,333	30,163	31,039	הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
34,263	35,390	35,395	36,800	37,851	39,541	40,549	הון כולל
34,213	35,345	35,353	36,761	37,831	39,521	40,529	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
נכסי סיכון משוקללים							
256,874	262,909	271,767	275,440	277,611	289,808	298,536	סך נכסי סיכון משוקללים (RWA)
יחס הלימות הון (באחוזים)							
10.12	10.23	10.12	10.32	10.60	10.44	10.43	יחס הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
10.03	10.16	10.05	10.25	10.56	10.40	10.39	יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
13.34	13.46	13.02	13.36	13.63	13.64	13.58	יחס הון כולל
13.29	13.43	13.00	13.34	13.62	13.63	13.57	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
0.52	0.63	0.52	0.72	1.00	0.84	0.83	יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
יחס המינוף⁽³⁾							
469,925	469,461	476,015	487,483	491,302	505,336	517,795	סך החשיפות
5.53	5.73	5.78	5.83	5.99	5.99	6.01	יחס המינוף (באחוזים)
5.49	5.69	5.74	5.80	5.97	5.97	5.99	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים)
יחס כיסוי נזילות⁽⁴⁾							
83,031	80,940	80,986	82,465	85,893	88,501	87,202	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
65,864	63,214	58,601	63,118	61,899	67,447	68,489	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
126	128	138	131	139	131	127	יחס כיסוי הנזילות (באחוזים)
יחס מימון יציב⁽⁵⁾							
275,561	282,362	276,450	281,426	284,082	291,303	301,090	סך הכל מימון יציב זמין
243,380	246,136	244,595	246,931	249,506	256,681	266,114	סך הכל מימון יציב נדרש
113	115	113	114	114	113	113	יחס מימון יציב נטו (באחוזים)
מדדי ביצוע							
22.4	22.0	16.8	15.5	18.1	19.9	19.0	תשואת הרווח הנקי ⁽⁶⁾⁽⁷⁾
2.15	2.15	1.64	1.53	1.84	2.03	1.93	תשואת הרווח לנכסי סיכון ⁽⁶⁾⁽⁷⁾
111.6	108.9	108.5	110.2	110.6	110.6	110.6	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
מדדי איכות אשראי עיקריים							
0.98	1.01	1.19	1.24	1.22	1.20	1.17	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.88	0.90	0.99	1.16	1.11	1.14	1.24	שיעור חובות שאינם צוברים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.29	0.31	0.86	0.36	0.21	0.13	0.15	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽⁷⁾
0.18	0.22	0.76	0.14	0.10	(0.03)	0.04	מזה: בגין הפרשה קבוצתית
0.65	0.78	1.74	0.94	0.50	0.31	0.28	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור
0.08	0.04	0.34	0.02	0.04	0.02	0.07	מזה: בגין הלוואות לדיור
0.07	0.12	0.04	0.13	0.16	0.08	0.10	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽⁷⁾

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

תשעה חודשים			שנת
			2023
			2024
מדדי ביצוע			
תשואת הרווח הנקי ⁽⁷⁾⁽⁶⁾			19.1
תשואת הרווח לנכסי סיכון ⁽⁷⁾⁽⁶⁾			1.86
מדדי איכות אשראי עיקריים			
הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽⁷⁾			0.45
מזה: בגין הפרשה קבוצתית			0.31
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור			1.01
מזה: בגין הלוואות לדיור			0.12
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽⁷⁾			0.09

- היחסים הפיננסיים מצביעים כי:
- תשואת הרווח הנקי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ל-19.0%.
 - יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 10.43%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 9.60%.

סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) לבנק אין מכשירי הון הנכללים ב"הון רובד 1 נוסף", ולכן סך הון רובד 1 זהה לסך הון עצמי רובד 1.

(2) לרבות דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

(3) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יחסיות במשך הרבעון המדווח.

(5) יחס מימון יציב נטו - יחס נזילות שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להמלצות ועדת באזל, ונועד לשמירה על מבנה מימון בר-קיימא לאורך זמן, בנוסף על יחס כיסוי הנזילות. מחושב לפי סך המימון היציב הנדרש לטווח של שנה, הנגזר מכלל השימושים בבנק, לבין סך המימון היציב הזמין לטווח של שנה, המחושב על פי כלל המקורות של הבנק.

(6) הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק.

(7) מחושב על בסיס שנתי.

גישת הבנק לניהול סיכונים

מערך ניהול סיכונים יעיל ומקיף מהווה נדבך מרכזי להבטחת יציבותו של הבנק לאורך זמן. אסטרטגיית ניהול הסיכונים בבנק נועדה לזיהוי, ניהול, ניטור, כימות, מניעה או הפחתה של כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילות הבנק ולתמיכה בהשגת יעדי העסקיים. הפעילות העסקית של הבנק חשופה למספר סיכונים מהותיים, פיננסיים ושיאנים פיננסיים, שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו הפיננסיות או בתדמיתו. הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכונים אשראי וריכוזיות, סיכונים פיננסיים הכוללים את סיכון הנזילות וסיכונים שוק וריבית, סיכונים ציט ורגולציה, סיכונים תפעוליים הכוללים את סיכון טכנולוגיית המידע, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכון ההון האנושי וסיכון מודל וסיכונים נוספים, המטופלים כחלק מהניהול העסקי של הבנק כגון: סיכון מוניטין, סיכונים סביבה ואקלים, סיכון עסקי אסטרטגי (הכולל את היבטי התחרות בענף ואת הסיכון המאקרו כלכלי) וסיכון עסקי רגולטורי.

מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא חשוף, הכוללת מבנה ארגוני התומך בניהול ובקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאמה לדרישות הרגולטוריות בנושא ניהול ובקרת סיכונים ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקן של הפיקוח על הבנקים, ובפרט, הוראת ניהול בנקאי תקן 310 - "ניהול סיכונים", המבוססת על המלצות ועדת באזל, המתווה את עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים במערכת הבנקאית בישראל וקובעת את הסטנדרטים הנדרשים מהבנקים, ליצירת מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים ההולמת את דרישות הרגולציה, תאבון הסיכון, אסטרטגיית הסיכון והיעדים העסקיים של הבנק. עקרונות אלו כוללים, בין היתר, מעורבות נאותה של ההנהלה והדירקטוריון בניהול הסיכונים, כלים לזיהוי ומדידה של הסיכונים, תהליכי בקרה וניטור ואמצעים להפחתת הסיכון. כלל מסמכי המדיניות של הבנק לניהול ובקרת סיכונים, מבוססים על עקרונות יסוד אלו.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, בהתאמה לדרישות הרגולטוריות ובמטרה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה, תוך נטילת סיכונים מושכלת ושמידה על רמת סיכון ההולמת את תיאבון הסיכון הכולל שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק.

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן ליטול ומהווה קביעה ברמת - על. תיאבון הסיכון קובע היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית במהלך עסקים רגיל ובתרחשי קיצון ומבוסס על אסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק, ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים.

הסיבולת לסיכון מהווה קביעה ספציפית של מגבלות סיכון לכלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ערכי הסיכון מוערכים באמצעות מגוון מדדים כמותיים ואיכותיים, התומכים בהשגת היעדים העסקיים, אך מותירים את הבנק בגבולות הגזרה אשר הוגדרו בתיאבון הסיכון הכולל ובכפוף למגבלות רגולטוריות קשירות. סך מגבלות הסיכון, מגלמות באופן מצרפי את תאבון הסיכון של הבנק ורמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן ליטול.

השפעות אירועי המלחמה

מלחמת "חרבות ברזל" הנמשכת מאז ה-7 באוקטובר 2023 גרמה מתחילתה לשיבושים רבים בפעילות המשק, ובכלל זה פגיעה בתעסוקה בשל היעדרות של עובדים שגויסו למילואים ומחסור בעובדים זרים ופולסטינאים, בייחוד בענף הבנייה, וכן לפגיעה בצריכה הפרטית ובשגרת הפעילות העסקית השוטפת בשל הסלמת המצב הביטחוני. על רקע המלחמה ועליית הסיכון הגיאופוליטי שוררת במשק הישראלי אי ודאות כלכלית מתמשכת. יצוין כי עוד טרם המלחמה, שררה אי ודאות כלכלית על רקע תכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. מאז פרוץ המלחמה חל גידול ניכר בהוצאות הממשלה - הן לצרכי ביטחון והן לצורך מתן מענה אזרחי לנזקי המלחמה ולתושבים המפונים - אשר הובילו לעלייה חדה בשיעור הגירעון. זאת, לצד האטה ניכרת שחלה בשיעור הצמיחה של המשק בשל פגיעת המלחמה בשגרת החיים האזרחיים.

נוכח עליית הסיכון המערכתי במשק עקב אירועי המלחמה, העלה הבנק את הערכת הסיכון הכוללת החל מהרבעון השלישי של 2023. להערכת הבנק, רמת סיכון זו הולמת את הסיכון המשקי הנוכחי ואת המשך אי הוודאות והשפעות האפשריות בפרט בגין הסיכונים המהותיים, לרבות סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכון המשכיות עסקית, וסיכונים אבטחת מידע וסייבר.

בנק ישראל פרסם שורה של הנחיות, הקלות, והתאמות להוראת ניהול בנקאי תקן לתקופת המלחמה בהוראת שעה "251", לצורך התמודדות עם השפעות המלחמה. כמו כן, המדינה הקימה קרנות סיוע לעסקים קטנים. הבנק מיישם את ההקלות והנחיות של בנק ישראל ואף הרחיב הקלות אלו באופן ולונטרי ופועל יחד עם כלל המערכת הבנקאית על מנת לתמוך ולתת מענה עסקי הולם ללקוחותיו בתחומים השונים ולתמוך ביכולת משקי הבית והעסקים לצלוח תקופה זו. זאת, תוך ניטור ובחינה שוטפת של השלכות הפעילויות על ניהול הסיכונים.

דירוג האשראי של מדינת ישראל על ידי חברות דירוג האשראי הבינלאומיות

בעקבות התרחבות המלחמה והתגברות הסיכונים הגיאופוליטיים, סוכנויות הדירוג הבינלאומיות הורידו את דירוג האשראי של מדינת ישראל ועדכנו את אופק הדירוג. דירוג הבנקים מושפע מדירוג המדינה, ובהתאם עודכן דירוג האשראי ותחזית הדירוג של הבנק.

ביום 1 באוקטובר 2024, סוכנות דירוג האשראי S&P הודיעה על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מרמה של A+ לרמה של A, עם אופק דירוג שלילי. זאת, לעומת דירוג אשראי של AA- ערב המלחמה. הורדת דירוג האשראי נעשתה על רקע התארכות והתרחבות המלחמה ובעקבות הסלמת הלחימה מול איראן. כתוצאה מכך, הסוכנות צופה כי תחול פגיעה בצמיחת המשק וכי שיעור הגירעון יעלה.

ביום 27 בספטמבר 2024, סוכנות דירוג האשראי Moody's הודיעה על הורדת דירוג האשראי של ישראל בשתי דרגות מרמה של A2 לרמה של Baa1, עם אופק דירוג שלילי. זאת, לעומת דירוג אשראי של A1 ערב המלחמה. בדוח שפרסמה החברה צוין כי בין הסיבות להורדת דירוג האשראי של ישראל הן: התרחפה בסיכונים הגיאופוליטיים, היעדר תקציב לשנת 2025 והמשך המתוחות הפוליטית - חברתית. הסוכנות צופה כי הפגיעה במשק תהיה ממושכת וכי קצב צמיחת התוצר לטווח הארוך יפגע.

ביום 12 באוגוסט 2024, סוכנות דירוג האשראי פיץ' הודיעה כי היא מורידה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ שהייתה ערב המלחמה, לרמה של A עם אופק דירוג שלילי. הסוכנות מנתה בהחלטתה את התארכות המלחמה, עליית חוסר הוודאות הגיאופוליטית ואת הגידול בשיעור הגירעון.

תרחיש מערכתי - מבחן קיצון אחיד

בהתאמה לפרקטיקה המקובלת בעולם, עורך הפיקוח על הבנקים תרחיש קיצון מאקרו כלכלי אחיד למערכת הבנקאית, במטרה לבחון מערכתית ופרטנית את העמידות הפיננסית בסביבה מאקרו כלכלית שונה ואת מוקדי הסיכון אליהם חשופה המערכת הבנקאית. בחודש אפריל 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים תרחיש קיצון מאקרו כלכלי אחיד במסגרתו מתעצמת מלחמת "חרבות ברזל" והופכת בשנת 2024 למלחמה אזורית. התעצמות המלחמה מביאה לעלייה חדה באי הוודאות ולירידה בפעילות הכלכלית, התוצר המקומי מתכווץ, האבטלה עולה ובנק ישראל מעלה את הריבית. פרמייט הסיכון של המדינה עולה ומביאה לירידה חדה בדירוג האשראי של המדינה. תוצאות תרחיש הקיצון המערכתי חושבו על נתוני סוף שנת 2023 והוגשו על ידי הבנקים בחודש יולי 2024. עפ"י התוצאות גם בתרחיש קיצון זה, הבנק שומר על חוסן ויציבות לאורך כל שנות התרחיש, תוך שמירה על יחסי הון ומינוף רגולטוריים נאותים.

מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם

הבנק קבע מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים בקבוצה, הכוללת את מיפוי הסיכונים המהותיים, והגדרה של מנהלי סיכון (Risk Owner) לכלל הסיכונים. עבור כל סיכון נאמד פוטנציאל ההשפעה שלו על הפעילות העסקית, במהלך השנה הקרובה.

בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון, חברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים לכל אחד מהסיכונים והערכות ההנהלה לגבי מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון, על פי סולם הכולל חמש רמות סיכון: נמוכה, נמוכה-בינונית, בינונית, בינונית-גבוהה וגבוהה.

הערכת הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים ובחינת המהותיות שלהם נבחנת כחלק מתהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות הון), במסגרת תהליך ההערכה השנתית, ה-RAS, Risk Assessment System, שהינו תהליך מתודולוגי, אחיד המותאם לדרישות הרגולטוריות, בו קובעים את רמות הסיכון, איכות ניהול הסיכונים ופרופיל הסיכון המסכם לכלל הסיכונים המהותיים בבנק וזאת, בהתבסס על מדדי סיכון, פרמטרים איכותיים והערכות סובייקטיביות.

כמו כן, מידי רבעון, בהתאמה לתוצאות ה-ICAAP השנתי של הבנק, מתבצעת הערכת סיכון עדכנית עבור כל אחד מהסיכונים בהתאם לפרופיל הסיכון בפועל, מדדים כמותיים ואיכותיים, התפתחויות בסביבה העסקית ובסביבה המאקרו כלכלית, וקיומם של תהליכי ניהול וניטור נאותים ותכניות חירום לתגובה מהירה ודינמית למזעור הנזק מהתממשות אירועים. הערכות הסיכון העדכניות נידונות בהרחבה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק.

על רקע אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח המלחמה והעלייה בסיכון המערכתי המשקי, הערכת הסיכונים שביצע הבנק משקפת את פוטנציאל השפעות המלחמה שטרם באו לידי ביטוי באופן מלא. בכלל הסיכונים לא זוהו אינדיקציות משמעותיות לעלייה בסיכון.

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם, הערכות הסיכון כוללות בראייה צופה פני עתיד, את ההשלכות האפשריות של המלחמה:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי ⁽¹⁾	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית-גבוהה	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽¹⁾	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכונים שוק ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהל חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לניהול סיכונים
סיכון מוניטין ⁽⁴⁾	נמוכה	מנהל החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון עסקי אסטרטגי ⁽⁵⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי
סיכון עסקי רגולטורי	בינונית-גבוהה	מנהל כללי

(1) כולל ריכוזיות בענף בינוי ונדל"ן.

(2) כולל סיכון אופציות ומניות.

(3) כולל סיכון הלבנת הון ומימון טרור וסיכון חוצה גבולות.

(4) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(5) הגדרת הסיכון עסקי אסטרטגי כוללת את הסיכון הגלום בתהליך תכנון וניהול הון.

להלן עיקרי ההתפתחויות ביחס לגורמי הסיכון, שחלו בתקופה המדווחת:

פרופיל הסיכון והערכות הסיכונים של הבנק נותרו ללא שינוי ביחס להערכות שפורסמו ברבעון השני של שנת 2024. הערכות הסיכון משקפות את אי הוודאות הגבוהה על רקע הימשכות המלחמה בזירות השונות, אי הוודאות הכלכלית המשמעותית והשפעותיה, וכן, הולמות את פוטנציאל ההשפעות האפשריות של האירועים המערכתיים על הבנק. השפעות המלחמה על הערכות הסיכון והעלייה האפשרית בסיכון, הוצגו החל מהרבעון השלישי של שנת 2023. הערכת סיכון איכות לווים וביטחונות עלתה ברבעון השלישי של שנת 2023 והיא משקפת את החשש לעלייה בסיכון האשראי העסקי, וזאת, על אף שאין אינדיקציות משמעותיות לגידול בסיכון. רמות הסיכון של כלל הסיכונים נותרו ברבעון זה ללא שינוי, ובשלב זה הן הולמות, ותואמות את העובדה שטרם זוהו אינדיקציות משמעותיות לעליית רמות הסיכון בפועל. יחד עם זאת, הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולבצע פעילויות ניטור מוגברות אחר השפעות המלחמה ונגזרותיה על פעילות המשק ובהתאמה לפעילות הבנק ולהיבטי הסיכון השונים. יצוין, כי הערכות הסיכון של כלל הסיכונים, טרם המלחמה, משקפות את אי הוודאות ששררה בנוגע למצב המשק, בהתייחס להשפעת המתיחות הגאופוליטית בעולם, מצב הכלכלה העולמית והמקומית, השינויים בסביבה המאקרו כלכלית וסביבת הריבית הגבוהה והשלכותיה, כמו גם, את אי הוודאות לגבי תכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. הערכות הסיכון יבחנו מחדש בהתאמה להמשך ההתפתחויות הביטחוניות והשלכות הפוטנציאליות שעשויות להתממש.

התפתחויות בהערכות הסיכונים ברבעון שלישי של 2024:

1. סיכון עסקי אסטרטגי

רמת הסיכון העסקי אסטרטגי נותרה ללא שינוי, ברמה נמוכה-בינונית. ברמה האסטרטגית לא חל שינוי במודל העסקי של הבנק והוא פועל בהתאם למתווה האסטרטגי הקיים ונמצא מעבר ליעדים העסקיים שהוצבו בתכנית האסטרטגית המקורית (2021-2025). הסיכון העסקי אסטרטגי, מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, והבנק בוחן את העלייה בסיכון הגיאופוליטי וההשלכות המקרו כלכליות והעסקיות העולולות להתממש ככל שהמלחמה תימשך פרק זמן ארוך יותר ו/או תתרחב לגזרות נוספות. רמת הסיכון הנוכחית משקפת את פוטנציאל ההשפעה של התמשכות המלחמה על מצב המשק, אי הוודאות המאקרו כלכלית והמצב הגיאופוליטי העולמי והסיכון הנובע מהשפעות הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על ידי סוכנויות הדירוג השונות. הבנק שומר על שולי ביטחון נאותים ליחסי ההון והמינוף המזעריים, גם על רקע הגידול בסיכון המערכתי.

2. סיכון עסקי רגולטורי

רמת הסיכון העסקי רגולטורי נותרה ללא שינוי, ברמה בינונית-גבוהה ומשקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה. הסיכון מתייחס להשפעת מהלכי חקיקה ורגולציה חדשים בנושאי ליבה של המערכת הפיננסית ולאיי הוודאות בנוגע להתפתחויות וחשיפת פעילות הבנק לשינויים רגולטוריים פוטנציאליים, העלולים להשפיע על פעילות הליבה של הבנק.

3. סיכונים אשראי

על רקע המלחמה והשלכותיה על לקוחותיו, פרסם הבנק שורה של הקלות ללווים על מנת להקל על נטל החוב, כולל הלוואות בתנאים נוחים, מעניקים לעסקים קטנים שנפגעו, דחיית תשלומים, ועוד. במהלך חודש ספטמבר 2024, פרסם בנק ישראל את הפעימה החמישית של מתווה הסיוע המקיף ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל והבנק פועל בהתאם לו. כמו כן, הבנק השתתף בקרן ההלוואות לעסקים, אשר הושקה על ידי המדינה בתחילת חודש נובמבר 2023, וכן, העמיד הלוואות סיוע לעסקים במסגרת קרן "צפונה דרומה".

א. רמת השפעה כוללת של סיכונים אשראי

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות, הינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההשפעות הנוכחיות וההערכות בדבר ההשפעות האפשריות העתידיות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשכת בנוגע לסביבה המאקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלווים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. ברבעון שלישי 2023, בעקבות המלחמה, חלה עלייה בסיכון איכות לווים וביטחונות שנבעה מההרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על מצב הלווים והפעילות העסקית בכלל. מוקדי הסיכון העיקריים הינם הלווים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, הלווים ובעלי העסקים אשר נמצאו ברמת סיכון גבוהה עוד טרם המלחמה, אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר וכן אוכלוסיית הלווים אשר ביצעו דחיית תשלומים. הבנק עוקב אחר החזרה לתשלום של כלל הלקוחות שביצעו דחיה. כמו כן, הבנק מנטר באופן הדוק את ההשפעות האפשריות, תוך זיהוי ענפי המשק שעלולים להיפגע, בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון, ונוקט במהלכים לשיפור יכולת החזר של הלווים והפחתת רמת הסיכון. סכום התשלומים שנדרשו ללקוחות המגזר העסקי נכון ליום 30 בספטמבר 2024, עומד על 74 מיליוני שקלים חדשים מתוך יתרת אשראי שעבר שינוי בתנאים בסך של כ- 331 מיליארד שקלים חדשים. סכום התשלומים שנדרשו ללקוחות המגזר הפרטי נכון ליום 30 בספטמבר 2024, עומד על 36 מיליוני שקלים חדשים מתוך יתרת אשראי שעבר שינוי בתנאים בסך של 114 מיליוני שקלים חדשים.

ב. סיכון אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

הערכת ההשפעה הכוללת של סיכונים האשראי והריכוזיות הענפית, כוללת את הערכת הסיכון בגין חשיפת הבנק לענף הבינוי והנדל"ן. פעילות הבנק בענף זה מתמקדת בעיקר במתן אשראי לבנייה בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). מרבית סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי, ולחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק, עומד על כ-16.6%.

השפעת אי הוודאות הכלכלית לנוכח המשך המלחמה, מעלה במידה מסוימת את הסיכון המערכתי במגזר הנדל"ן. מלחמת חרבות ברזל, הביאה לעלייה ברמת הסיכון בענף שנבעה מהאטה בקצב התקדמות הבנייה עקב מחסור בפועלים והאטה בפעילות חלק מאתרי הבניה, שעלולים לגרום לעיכובים במסירת דירות ולירידה בקצב התחלות הבניה למגורים. בנוסף, חלה עליה במחירי חומרי הגלם ובמשכורות הפועלים. מתחילת שנת 2024 חלה התאוששות בצד הביקוש ובהיקף העסקאות, לרבות באזורים הסמוכים לאזורי העימות. הבנק עוקב באופן הדוק אחר התפתחות מאפייני הסיכון של הענף והשפעות השינויים על פעילות הבנק. בחודש אוקטובר 2024 פרסם המפקח על הבנקים מכתב למערכת הבנקאית, וציין כי בשנה האחרונה חלה עליה ברמת הסיכון של החשיפות לענף הבינוי והנדל"ן, על רקע סביבת הריבית הגבוהה והעליה ברמת אי הוודאות הכלכלית נוכח המלחמה. הבנק נערך לניתוח הסיכון ביחס לחשיפות של הבנק ולמענה למכתב. בהתאם לדרישת בנק ישראל, השלמת הניתוח והבאתו לדיון בדירקטוריון צפויים לקראת סוף השנה. הבנק בוחן באופן שוטף את ההפרשות להפסדי אשראי, ומעדכן אותן בהתאם לצורך.

לפרטים נוספים בדבר סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

ג. סיכון אשראי בתיק לדיור

רמת הסיכון בתיק המשכנתאות נותרה ללא שינוי ברמה נמוכה-בינונית והיא מייצגת את פוטנציאל ההשפעות המצטברות של עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה על כושר ההחזר של הלווים ואת אי הוודאות הנובעת מהמלחמה, לרבות היקף הלקוחות המצוי בדחיית תשלומים. יצוין, כי בתקופת הקורונה שהתאפיינה בהיקפי דחיית משכנתאות נרחבים, הוכח בפועל, כי עם החזרה לפעילות משקית מלאה, פוטנציאל הסיכון בתיק המשכנתאות לא התממש. נציין כי מדדי הסיכון לאורך כל התקופה הנסקרת אינם מצביעים בשלב זה על הרעה או שינוי מהותי ברמת הסיכון, ולכן הערכת הסיכון נותרה ללא שינוי. הבנק עוקב אחר השפעות המלחמה על הצמיחה ופעילות המשק, שעדיין לא באים לידי ביטוי במלואן. סכום התשלומים שנדחו ללקוחות מגזר האשראי לדיור נכון ליום 30 בספטמבר 2024, עומד על 289 מיליוני שקלים חדשים מתוך יתרת אשראי שעבר שינוי בתנאים בסך של כ- 9 מיליארד שקלים חדשים.

4. סיכונים שוק וריבית

רמת הסיכון הכוללת של סיכונים שוק וריבית נותרה נמוכה-בינונית. רמת סיכון הריבית נותרה בינונית, לאחר שעלתה ברבעון הרביעי של שנת 2022 מרמה נמוכה-בינונית לבינונית בשל העלייה בסביבת הריבית, רמת אי הוודאות הגבוהה ופוטנציאל ההשפעות על התנהגות לווים ומפקידים, בדגש על מגמת מעבר יתרות מעובר ושב לפיקדונות ושינוי תמהיל ביצועי המשכנתאות לאפיקים בעלי רגישות נמוכה יותר לשינויים בריבית. ערכי הסיכון ממשיכים להיות סמוכים למגבלות תיאבון הסיכון של הבנק. ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי בחודש אוקטובר ברמה של 4.5%.

5. סיכון נזילות

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה-בינונית. החל מפרוץ המלחמה ובשל המצב הביטחוני בארץ, רמת הכוונות בבנק בתחום הנזילות עלתה, למרות שלא חל שינוי מהותי באינדיקטורים הרלוונטיים ועל רקע הרצון לנסר באופן הדוק את השינויים האפשריים במצב. בפועל, לא נצפו אירועים או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. הבנק שמר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 על רמת נזילות גבוהה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. נכון ליום 30 בספטמבר 2024, יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) הסתכם ב-127%, יחס המימון היציב (על בסיס מאוחד) עמד על 113% ולא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק. הבנק שומר על עודפי מס"ח גבוהים ומנהל באופן הדוק את נזילות הבנק בהתאם לקווים מנחים שהוגדרו, לרבות בחינה שוטפת של עמידות הבנק בתרחישי חירום מערכתיים.

6. סיכון טכנולוגי

רמת הסיכון הטכנולוגי נותרה בינונית. סיכון זה, הינו אחד מהסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות שלו, עלול להיות משמעותי. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיה העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסבירות להתממשותם של הסיכונים הטכנולוגיים ואת הנזק הפוטנציאלי מהתממשותם, בדגש על השלכות אפשריות של התממשות המלחמה על הסיכון. בחודש יולי, התרחש אירוע טכנולוגי בשל תקלה עולמית של חברת הסייבר CrowdStrike שנבעה מעדכון תוכנה פגום שפגע בפעילותם של גופים וחברות ברחבי העולם המשתמשים במערכת ההפעלה ווינדוס של מיקרוסופט. הבנק זיהה מידית את האירוע והחזיר את המערכות לתפקוד מלא ובפרק זמן קצר, ואפשר פעילות עסקית מלאה וללא השפעה על לקוחות הבנק.

7. סיכון אבטחת מידע וסייבר

רמת סיכון אבטחת מידע וסייבר נותרה בינונית. במהלך הרבעון, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפת דיוג), במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו, לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. כמו כן, ברבעון הנוכחי, בוצעו מספר תקיפות מניעת שירות (DDOS) כנגד האתר השייוקי של הבנק. לאורך כל התקופה, האפליקציה ואתר הפעולות של הבנק פעלו באופן תקין, והתקיפה לא השפיעה על הפעילות העסקית של הבנק, במקביל במהלך הרבעון הבנק הרחיב את יכולות המענה שלו לתקיפות מסוג זה. על רקע המלחמה, עולה הסיכון להתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית ופוטנציאל התממשות הסיכון עלה. על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר, הבנק הגביר את הכוונות, הערנות והמוכנות לאירועים מסוג זה. כמו כן, הבנק פועל למניעת הונאות באמצעות חיזוק פעולות הניסור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבונות הלקוחות. קיימת פעילות מתמדת של גורמי התקיפה ומנגד נמשכת פעילות וחיזוק מערך הבקרה וההגנה של הבנק. יצוין, כי על אף התעצמות סיכון הסייבר הן בעולם והן בארץ, בין היתר בשל הרחבת השימוש בסביבות ענן, הרחבת השימוש בעבודה מרחוק ועליה בתחום התקיפות בעיקר לצרכי תקיפות כופר, הפעילות שנוקט הבנק לאורך השנים האחרונות לניהול הסיכון, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

8. סיכוני ציות ורגולציה

סיכוני ציות ורגולציה נותרו ברמה נמוכה-בינונית. הבנק מיישם את הוראות הרגולציה הקיימות והחדשות. חל גידול בסיכון השורשי ברמה המערכתית, על רקע השפעות המלחמה והמצב הגיאופוליטי העולמי, ובהתאם, עם תחילת המלחמה, הורחב המיקוד הניהולי והניטור בבנק בנושאי ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור רלוונטיים. כמו כן, הבנק פועל במסגרת בנקאית בינלאומית המיישמת כללי אכיפה חוצי גבולות ועל כן, קבע מדיניות ליישום סנקציות כמחויב על פי הרגולציה.

9. סיכון המוניטין

סיכון המוניטין של הבנק נותר ברמה נמוכה. הבנק מנטר באופן שוטף מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק המצביעים על כך שהבנק משמר הובלה תדמיתית בצירי השירות, ההוגנות ותפיסתו כבנק שונה. בקרב לקוחות הבנק, נשמרות התפיסות התדמיתיות הגבוהות. גם שביעות רצון הלקוחות מחויית השירות שניתנת בבנק נשמרת גבוהה ויציבה לאורך זמן ומנהלת בשיטתיות במגוון כלים.

10. סיכון משפטי

הסיכון המשפטי נותר ברמה נמוכה-בינונית. ברבעון הנוכחי לא חלו אירועים חריגים שעלולים להשפיע על רמת החשיפה של הבנק. הסיכון המשפטי הוגדר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים). החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באופן שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשם לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

התכנית האסטרטגית

לפרטים בדבר התכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2021-2025, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2023.

סיכונים מובילים ומתפתחים

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים ושאינם פיננסיים, שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות או בתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, משינויים החלים במודל העסקי וממגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליכים שמבצע הבנק למיפוי זיהוי הסיכונים, הבנק בוחן את הסיכונים המובילים, שהינם סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזהים הסיכונים המתפתחים, העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מיפוי הסיכונים בבנק נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית, או המושפעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

1. **סיכון עסקי אסטרטגי** – הינו סיכון בזמן אמת או סיכון עתידי, לרווחים, להון, למוניטין או למעמד הבנק, שעלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות הבנק או התאמה לא נאותה של הבנק לשינויים בסביבה העסקית בה הוא פועל. הבנק נערך לשינויים אלה, בין השאר, באמצעות התאמת פונקציות הייצור הבנקאית, לרבות באמצעות השקעות מוגברות בטכנולוגיה באופן שישמר את מיצובו של הבנק כבנק מתקדם ואנושי. סיכון זה מהותי ומחייב נקיטת אמצעים לניהול הסיכון, הערכה וזיהוי מקדים של אירועים העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

2. **סיכון עסקי רגולטורי** – סיכון זה מתייחס למהלכי חקיקה, לרבות חקיקה בתהליך, בתחומי ליבה של המערכת הבנקאית, כמו גם לרגולציה חדשה וציפיות רגולטוריות של גורמים מפקחים, בין אם בתהליך ובין אם יצאה אל הפועל, ככל שאלו בעלי פוטנציאל להשפעה על תחומי הליבה של הפעילות הבנקאית.

3. **סיכון מקרו כלכלי** – נכלל בסיכון העסקי אסטרטגי, ומתייחס למצב הכלכלה העולמית והמקומית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן בארץ ובעולם הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. בתחילת שנת 2024, בחודש ינואר, הריבית הופחתה ב-0.25%, לרמה של 4.5%, ומאז נותרה ללא שינוי. מדד המחירים לצרכן בחודש ספטמבר 2024 ירד ב-0.2%.

4. **סיכון טכנולוגי** – הסיכון הטכנולוגי מהווה סיכון משמעותי, המושפע מההאצה בהתפתחות הטכנולוגית והדיגיטלית, ומהצורך לתת מענה לצורכי הלקוחות המשתנים, מערכות הליבה הוותיקות, ריבוי דרישות רגולציה בנקאית והצורך ביישום כלים טכנולוגיים בלוחות זמנים קצרים. חטיבת הטכנולוגיה פועלת במתכונת מלאה במטרה לתמוך בתפקוד השוטף של הבנק, תוך מתן מענה לצרכים הטכנולוגיים הנוכחיים והעתידיים הנדרשים לפעילותו של הבנק.

במסגרת חיזוק התשתיות הטכנולוגיות, הבנק מבצע השקעות רחבות במערכות הטכנולוגיה, על מנת להתמודד עם האתגרים המשתנים בסביבה העסקית, ולשמר את בידולו כבנק מתקדם ואנושי. הבנק פועל לפיתוח כלים מתקדמים לניתוח ומיצוי מידע מן הנתונים, במטרה לשפר את יכולות המדידה וקבלת ההחלטות, הן בהיבטים העסקיים והשיווקיים והן בהיבטים של ניהול הסיכונים.

5. **סיכון אבטחת מידע וסייבר** – סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הסייבר מתממש בקרות אירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מסעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק. מערך אבטחת המידע והסייבר של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני ההגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגלים בהם הבנק נדרש לעמוד. על רקע המלחמה, הבנק הרחיב משמעותית את הכוונות, הערנות והמוכנות על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר כמו כן, פועל למניעת הונאות באמצעות חיזוק פעולות הניטור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבוניות הקוחות.
6. **סיכון ציות ורגולציה**¹ – פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות הינו הסיכון להטלת סנקציה, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות השונות. הוראות הציות כוללות גם את חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול חוקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - "חוק הייעוץ") (להלן ביחד - "דיני ניירות ערך"). וכן את חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. הטיפול בציות לחוקים אלה מבוצע גם במסגרת תוכניות אכיפה פנימיות של דיני ניירות ערך ודיני התחרות הכלכלית, בהתאמה. סיכון הציות כולל גם את עמידת הבנק בהיבטי ההוגנות ובדיני הגנת הפרטיות. יודגש כי תיאבון הבנק לסיכונים ציות ורגולציה, בכל הקשור לציות להוראות הדין החלות על הבנק, הוא אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בציות להוראות הדין יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית, הכוללת פעולות נדרשות להפחתת סיכון הציות.
7. **סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים** – סיכונים סביבה ואקלים, הינם חלק מסיכונים ה-ESG (Environment, Social, Governance) – סיכונים סביבה, חברה וממשל). סיכונים אקלים הינם סיכונים מתפתחים המתאפיינים בהשתנות גבוהה יותר ביחס לסיכונים אחרים לאורך זמן.
א. **סיכונים סביבתיים** הינם סיכונים הנובעים מפוטנציאל החשיפה של הבנק להפסד העלול לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות שנגרמו כתוצאה ממפגעים סביבתיים (כגון זיהום אוויר ומים, זיהום קרקע), רגולציה בתחום איכות הסביבה, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהוא מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה: מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה.
ב. **סיכונים אקלים** נוצרים מהתגברות תדירות ועוצמת אירועי מזג האוויר בעקבות שינויים אקלימיים. הסיכון עבור הבנק הינו להפסד פיננסי או פגיעה במוניטין, כתוצאה מהתממשות אירועים, תהליכים פיזיים או התאמות לסיכונים מעבר עקב שינויי אקלים. סיכונים אקלים כוללים:
■ סיכונים מעבר (Transition Risks), המוערכים כסיכונים לטווח ארוך ועלולים לנבוע מתהליך ההסתגלות לכלכלה דלת-פחמן המונע משינויים ברגולציה, בחקיקה ובמדיניות ממשלתית (כמו מעבר למקורות אנרגיה מתחדשים, מיסוי פחמן, שיפור היעילות האנרגטית ועוד).
■ סיכונים פיזיים (Physical Risks) העלולים להתממש כתוצאה מהשפעה ישירה של אירועי אקלים קיצוניים כמו הצפות, סערות, גלי חום, גלי קור, שריפות, ומשינויים מתמשכים העלולים לנבוע מעליית מפלס פני הים, עליית טמפרטורות, העלולים לגרום להשפעות על המערכת האקולוגית, תהליכי מדבור ועוד.
בשנים האחרונות גוברת המודעות בארץ ובעולם לקיומם והיקפם של סיכונים פיננסיים הנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים הקשורים בשינויי אקלים.
הבנק נערך ליישום הוראה לניהול בנקאי תקין 345 - "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים", שפרסם הפיקוח על הבנקים ביוני 2023, ותיכנס לתוקף ביוני 2026. ההוראה מבוססת על עקרונות של הנחיית ועדת באזל. הבנק פרסם בשנת 2024 דוח TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) לשנת 2023, המציג את הערכות הבנק לניהול אפקטיבי של סיכונים האקלים. הדוח נכתב בהלימה לתקן הגלובלי המקובל לדיווח בתחום זה ונכלל בדוח ESG לשנת 2023. לפרטים נוספים בדבר ניהול סיכונים אלה, ראה פרק סביבה, חברה וממשל בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2023 ובדוח ESG לשנת 2023. מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

¹ סיכונים ציות ורגולציה, עלולים לנבוע מאי ציות להוראות הרגולציה שהפעילות העסקית כפופה אליהן, לעומת הסיכון העסקי רגולטורי המתייחס להשפעת מהלכי חקיקה ורגולציה חדשים בנושאי ליבה של המערכת הפיננסית.

סקירת נכסי סיכון משוקללים

נכסי סיכון משוקללים			דרישות הון מזעריות ⁽¹⁾
ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 ביוני 2024	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2024
261,915	254,124	32,739	סיכון אשראי (גישה סטנדרטית) ⁽²⁾
4,168	3,979	521	סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)
1,478	1,437	185	התאמה בגין סיכון אשראי CVA ⁽³⁾
308	309	39	סיכון סילוק
5,986	5,940	748	סכומים מתחת לספי הניכיון (כפופים למשקל סיכון 250%)
273,855	265,789	34,232	סך הכל סיכון אשראי
1,755	1,820	219	סיכון שוק (גישה סטנדרטית)
22,926	22,199	2,866	סיכון תפעולי ⁽⁴⁾
298,536	289,808	37,317	סך הכל

(1) דרישת ההון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בשיעור של 12.5%.

(2) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי, סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לספי הניכיון.

(3) Credit Value Adjustments, שערוך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(4) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

השינוי בנכסי הסיכון במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 נובע בעיקר מצמיחה באשראי העסקי ובאשראי לדיור.

הון ומינוף

הרכב ההון הפיקוחי

		ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
		2024	2023	2023
במיליוני שקלים חדשים				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1	3,703	3,654	3,675
2	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן	27,046	23,314	24,196
3	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי	(342)	(505)	(408)
5	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג (זכויות מיעוט)	588	570	567
6	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	30,995	27,033	28,030
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
8	מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי	87	87	87
9	נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם	25	45	40
11	סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הון	3	3	4
14	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק	15	5	14
26	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	(263)	(611)	(549)
28	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1	(133)	(471)	(404)
29	הון עצמי רובד 1	31,128	27,504	28,434
הון רובד 1 נוסף: מכשירים				
44	הון רובד 1 נוסף	-	-	-
45	הון רובד 1	31,128	27,504	28,434
הון רובד 2: מכשירים והפרשות				
46	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו	2,226	2,294	2,176
48	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'	3,772	2,475	3,029
49	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2	-	-	-
50	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס	3,423	3,122	3,161
51	הון רובד 2 לפני ניכויים	9,421	7,891	8,366
הון רובד 2: ניכויים				
57	סך כל הניכויים להון רובד 2	-	-	-
58	הון רובד 2	9,421	7,891	8,366
59	סך ההון	40,549	35,395	36,800
60	סך נכסי סיכון משוקללים	298,536	271,767	275,440

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
2024	2023	2023	2023
במיליוני שקלים חדשים			
יחסי הון וכריות לשימור הון			
61	הון עצמי רובד 1	10.43%	10.12%
62	הון רובד 1	10.43%	10.32%
63	ההון הכולל	13.58%	13.36%
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
69	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.60%	9.60%
70	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.60%	9.60%
71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	12.50%	12.50%
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
72	השקעות בהון של תאגידיים פיננסיים (למעט תאגידיים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאין עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	49	57
73	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידיים פיננסיים (למעט תאגידיים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	3	2
75	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה	2,392	2,263
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
76	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	3,745	(138)
77	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	3,423	3,161

ההון הפיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. הון עצמי רובד 1 כולל את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק ואת זכויות בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות מאוחדות (עודף ההון בחברת הבת אינו מוכר).

בהון עצמי רובד 1 נכללים התאמות פיקוחיות וניכויים מההון - מוניטין, השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים, הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, התאמות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (dva) והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 בספטמבר 2024 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו. מגבלות על מבנה ההון:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.

גישת הבנק להערכת הלימות הון

מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים בבנק, בהתאם להמלצות ועדת באזל מגדירה שלושה נדבכים להערכת הלימות ההון: הנדבך הראשון (הון מזערי) - דרישות הקצאת הון מינימאלית בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי המחושבת במודלים סטנדרטיים. הנדבך השני - תהליך פיקוח ובקרה על הנאותות ההונית, תהליך פנימי להערכת הלימות ההון המתבצע על ידי הבנק (ICAAP) ומלווה בתהליך הערכה פיקוחי (SREP).

הנדבך השלישי - "משמעת שוק" - דרישות הדיווח והגילוי לגוף המפקח ולציבור.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

דרישת יחס הון מזערי

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח, הינם 9.60% ו-12.50%, בהתאמה (אליהם יתווספו שולי בטחון נאותים). לפרטים נוספים, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

בחודש אפריל 2024 הודיעה סוכנות הדירוג S&P על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמת AA- ל-A+, בעקבות הסיכונים הגיאופוליטיים עימם מתמודדת ישראל. השפעת הורדת הדירוג נכללת ביחסי ההון המוצגים בדוחות הכספיים. בחודש אוקטובר 2024 הודיעה S&P על הורדת דירוג נוספת, מרמה של A+ לרמה של A, ללא השפעה על יחסי ההון של הבנק. ירידה נוספת בדירוג מדינת ישראל לא תשפיע על יחסי ההון של הבנק. רק במקרה של ירידת שתי רמות (notch) בדירוג, ירדו יחס הון רובד 1 ויחס ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2024 בכ-0.20% ו-0.23%, בהתאמה.

לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג Coco ולפרטים נוספים, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

יחס המינוף

הבנק מיישם את כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף, המאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המינוף שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שניצל את הקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. יחס המינוף של הבנק ליום 30 בספטמבר 2024 הינו 6.01% לעומת 5.83% ביום 31 בדצמבר 2023.

להלן פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	472,379	438,289	448,204
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	5,194	2,601	2,373
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים ⁽¹⁾	36,742	31,471	33,509
התאמות אחרות	3,480	3,654	3,397
חשיפה לצורך יחס המינוף	517,795	476,015	487,483

(1) המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומי שווי ערך אשראי, בהתאם לכללי המדידה של הלימות ההון (באזל).

גילוי על יחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
הרכב החשיפות ויחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)		
חשיפות מאזניות		
נכסים במאזן	465,731	442,962
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1	(112)	(127)
סך חשיפות מאזניות	465,619	442,835
חשיפות בגין נגזרים		
עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	2,116	2,198
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	7,460	6,417
גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן	-	-
בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-
ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים	-	-
רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח	-	-
סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגדרי אשראי שנכתבו	-	-
קיצוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגדרי אשראי שנכתבו	-	-
סך חשיפות בגין נגזרים	9,576	8,615
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך		
נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיצוזים), לאחר התאמות	5,858	2,524
בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית	-	-
סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין	-	-
עסקאות מימון ניירות ערך	-	-
חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך	-	-
חשיפות בגין עסקאות כסוכן	-	-
סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	5,858	2,524
חשיפות חוץ מאזניות אחרות		
חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו	126,803	114,340
התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי	(90,061)	(80,831)
פריטים חוץ מאזניים	36,742	33,509
הון וסך החשיפות		
הון רובד 1	31,128	27,504
סך החשיפות	517,795	476,015
יחס מינוף		
יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218	6.01%	5.78%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	4.50%	4.50%

סיכון אשראי

פרק זה דן בסיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של ועדת באזל וה-FSB, כאשר מבנה הפרק וסדר הנושאים (תוך שהם מותאמים לאופי הפעילות בבנק), מותאמים גם הם לאותן הדרישות.

פרק סיכון אשראי של צד נגדי להלן כולל גילויים איכותיים וכמותיים על דרישת ההון בגין סיכון זה והתאמה לדרישות ההון בגין סיכון אשראי (CVA).

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה או קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך, הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון אשראי ראה פרק סיכון אשראי בדוח הסיכונים לשנת 2023 המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

איכות האשראי של חשיפות אשראי

30 בספטמבר 2024				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
418,764	4,137	418,522	4,379	חובות, למעט אגרות חוב
21,461	-	21,461	-	איגרות חוב
126,704	257	126,889	72	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
566,929	4,394	566,872	4,451	סך הכל
30 בספטמבר 2023				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
398,295	3,877	398,940	3,232	חובות, למעט אגרות חוב
12,769	-	12,769	-	איגרות חוב
104,228	198	104,370	56	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
515,292	4,075	516,079	3,288	סך הכל
31 בדצמבר 2023				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
405,671	4,069	405,903	3,837	חובות, למעט אגרות חוב
15,209	-	15,209	-	איגרות חוב
114,294	201	114,374	121	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
535,174	4,270	535,486	3,958	סך הכל

(1) יתרות ברוטו בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים של פריטים מאזניים וחוץ מאזניים, היוצרים חשיפה לסיכון אשראי לפי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203.

(2) חשיפות חוץ מאזניות הינן לפני מקדמי המרה לאשראי (CCF)

ליום 30 בספטמבר 2024

שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)

[illegible]

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)⁽²⁾⁽⁴⁾

סך הכל חשיפות אשראי (לאחר מקדמי המרה והפחתות)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	סוגי נכסים/משקל סיכון
ליום 30 בספטמבר 2024										
94,814	-	-	240	-	-	-	-	5,968	88,606	ריבונות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
1,886	-	-	3	-	-	1,714	-	-	169	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
5,007	-	-	8	-	-	2,737	-	2,262	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
1,331	-	-	-	-	-	1,331	-	-	-	חברות ניירות ערך
105,519	1	1,522	87,135	-	-	6,038	-	10,540	283	תאגידים
28,242	-	-	89	28,153	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,580	-	-	-	13,580	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
214,085	-	-	9,494	26,772	66,294	50,886	60,639	-	-	בביטחון נכס למגורים
5,737	-	-	5,737	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
3,476	-	2,319	1,157	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
7,517	-	359	4,262	-	-	-	-	-	2,896	נכסים אחרים
725	-	62	663	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
481,194	1	4,200	108,125	68,505	66,294	62,706	60,639	18,770	91,954	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2023										
87,810	-	-	255	-	-	-	-	93	87,462	ריבונות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,034	-	-	4	-	-	26	-	1,763	241	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
4,841	-	-	109	-	-	341	-	4,391	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
887	-	-	-	-	-	-	-	887	-	חברות ניירות ערך
96,664	-	2,645	76,457	-	-	6,255	-	11,171	136	תאגידים
28,068	-	-	-	28,068	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
12,991	-	-	-	12,991	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
198,359	-	-	9,622	26,701	58,269	47,188	56,579	-	-	בביטחון נכס למגורים
5,221	-	-	5,221	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
2,852	-	1,851	1,001	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
6,336	-	116	3,888	-	-	-	-	-	2,332	נכסים אחרים
599	-	38	561	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
446,063	-	4,612	96,557	67,760	58,269	53,810	56,579	18,305	90,171	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2023										
95,477	-	-	247	-	-	-	-	209	95,021	ריבונות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,101	-	-	3	-	-	24	-	1,849	225	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
5,156	-	-	102	-	-	286	-	4,768	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
1,626	-	-	-	-	-	-	-	1,626	-	חברות ניירות ערך
98,455	-	1,580	80,108	-	-	5,773	-	10,759	235	תאגידים
27,641	-	-	-	27,641	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,001	-	-	-	13,001	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
199,914	-	-	9,605	26,423	58,911	47,583	57,392	-	-	בביטחון נכס למגורים
5,352	-	-	5,352	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
3,433	-	2,241	1,192	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
6,679	-	119	3,941	-	-	-	-	-	2,619	נכסים אחרים
560	-	132	428	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
458,835	-	3,940	100,550	67,065	58,911	53,666	57,392	19,211	98,100	סך הכל

(4) היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוב-מאזניות המשקפות סיכון אשראי, זאת למעט סכומי מסים נדחים והשקעות בתאגידים פיננסיים מתחת לספי הניכוי (הכפופים למשקל סיכון 250%), חשיפות בגין סיכון אשראי צד נגדי וחשיפות איגות.

(2) היתרות משקפות את סכומי החשיפה הפיקוחיים, בניכוי הפרשות ומחיקות, לאחר מקדמי המרה לאשראי ולאחר שיטות להפחתת סיכון אשראי.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

סיכון אשראי של צד נגדי

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)

ליום 30 בספטמבר 2024					
עלות שחלוק	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	
1,076	5,152	1.4	8,719	3,622	הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי צד נגדי SA-CCR (עבור נגזרים)
			600	546	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
1,076	5,152		9,319	4,168	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2023					
עלות שחלוק	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	
1,544	5,020	1.4	9,190	2,776	הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי צד נגדי SA-CCR (עבור נגזרים)
			288	119	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
1,544	5,020		9,478	2,895	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2023					
עלות שחלוק	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	
1,160	4,493	1.4	7,914	2,457	הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי צד נגדי SA-CCR (עבור נגזרים)
			121	99	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
1,160	4,493		8,035	2,556	סך הכל

הקצאת הון בגין התאמת שערור לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)

ליום 30 בספטמבר 2024		ליום 30 בספטמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2023		
חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	
8,719	1,478	9,190	1,486	7,914	1,282	סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון (CCR3) (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2024					תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	50%	20%	0%	
20	-	-	20	-	ריבוניות
43	-	43	-	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
4,012	-	119	3,893	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
3,806	-	3,806	-	-	חברות ניירות ערך
821	821	-	-	-	תאגידים
17	17	-	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
-	-	-	-	-	נכסים אחרים
8,719	838	3,968	3,913	-	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2023					תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	50%	20%	0%	
23	-	-	-	23	ריבוניות
55	-	-	55	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,086	-	-	3,085	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
4,859	-	-	4,859	-	חברות ניירות ערך
1,157	1,146	12	-	-	תאגידים
10	10	-	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
-	-	-	-	-	נכסים אחרים
9,190	1,156	12	7,999	23	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023					תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	50%	20%	0%	
37	-	-	-	37	ריבוניות
17	-	-	17	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,613	-	-	3,613	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
3,161	-	-	3,161	-	חברות ניירות ערך
1,068	1,066	2	-	-	תאגידים
18	18	-	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
-	-	-	-	-	נכסים אחרים
7,914	1,084	2	6,791	37	סך הכל

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

הרכב הביטחון בגין חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי⁽¹⁾ (CCR) (CCr5) (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2024					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך			בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים		
שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד
מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק
-	1109	-	98	4492	-
-	1,242	-	906	7	-
-	480	-	-	50	-
-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	287	-	-	1	-
-	878	-	-	2,166	-
-	-	-	-	-	-
-	3,999	-	1,004	6,715	-
סך הכל					

ליום 30 בספטמבר 2023					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך			בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים		
שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד
מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק
-	664	-	370	2,209	-
-	2,045	-	1,379	4	-
-	374	-	-	11	-
-	379	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	109	-	-	26	-
-	852	-	-	221	-
-	-	-	-	-	-
-	4,883	-	2,059	2,342	-
סך הכל					

ליום 31 בדצמבר 2023					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך			בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים		
שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהופקד
מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק	מנותק	לא מנותק
-	1,711	-	108	2,032	-
-	1,418	-	1,244	6	-
-	509	-	-	13	-
-	178	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	292	-	-	30	-
-	1,738	-	-	215	-
-	-	-	-	-	-
-	5,846	-	1,352	2,296	-
סך הכל					

(1) הסכומים מתייחסים לבטחונות שהופקדו או התקבלו בגין חשיפות הנובעות מסיכון אשראי של צד נגדי שקשורות לעסקאות נגזרים או לעסקאות מימון ניירות ערך, לרבות עסקאות שסולקו באמצעות צד נגדי מרכזי (CCP)

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

סיכון שוק

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה). לבנק אין חשיפה לסחורות וחשיפתו למניות איננה מהותית, כך שהחשיפה העיקרית שלו לסיכון השוק נובעת מסיכון הבסיס - הסיכון הקיים כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במטבע או מגזרי הצמדה שונים, ומסיכון הריבית, שהינו הסיכון לרווחי הבנק ולהון הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות שונות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הון). לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק ראה פרק סיכון שוק בדוח הסיכונים לשנת 2023 המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק בגישה הסטנדרטית

להלן רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק (במיליוני שקלים חדשים):

נכסי סיכון ליום :			מוצרים ישירים
30 בספטמבר 2024	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023	
1,461	1,243	1,345	סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
38	36	35	סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
193	523	544	סיכון שער חליפין
-	-	-	סיכון סחורות
-	-	-	אופציות
63	53	33	גישת דלתה-פלוס
-	-	-	איגוח
1,755	1,855	1,957	סך הכל

היקף החשיפה בתיק הסחיר הינו נמוך ומרביתו נובע מסיכון ריבית.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

מידע כמותי על סיכון ריבית בתיק בנקאי ובתיק למסחר

להלן שווי הון נטו מותאם⁽¹⁾ של מכשירים פיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2024					
מטבע חוץ					
סך הכל	אחר	דולר	שקל צמוד מדד	שקל לא צמוד	
459,149	9,981	45,746	91,119	312,303	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
552,820	29,447	255,765	5,055	262,553	סכומים אחרים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מורכבים וחוזי מאזניים
(430,538)	(15,191)	(58,776)	(56,447)	(300,124)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(552,397)	(25,024)	(241,969)	(6,497)	(278,907)	סכומים אחרים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מורכבים וחוזי מאזניים
29,034	(787)	766	33,230	(4,175)	שווי הון נטו של מכשירים פיננסיים
(1,824)	-	-	(1,194)	(630)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
6,269	278	422	-	5,569	השפעת פריסה לתקופות של פקדונות לפי דרישה
33,479	(509)	1,188	32,036	764	שווי הון נטו מתואם
23,726	(4,104)	4,089	27,156	(3,424)	מזה: תיק בנקאי
(273)	(20)	(11)	(840)	598	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיוור
(18)	-	-	28	(46)	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בפקדונות הציבור

ליום 31 בדצמבר 2023					
430,369	8,391	42,904	83,866	295,208	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
477,365	22,344	227,019	4,276	223,726	סכומים אחרים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מורכבים וחוזי מאזניים
(405,692)	(10,192)	(61,594)	(50,662)	(283,244)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(478,450)	(20,867)	(207,750)	(6,169)	(243,664)	סכומים אחרים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מורכבים וחוזי מאזניים
23,592	(324)	579	31,311	(7,974)	שווי הון נטו של מכשירים פיננסיים
(1,850)	-	-	(1,159)	(691)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
4,826	349	424	-	4,053	השפעת פריסה לתקופות של פקדונות לפי דרישה
26,568	25	1,003	30,152	(4,612)	שווי הון נטו מתואם
17,935	(624)	297	26,612	(8,350)	מזה: תיק בנקאי
984	(22)	1	33	972	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיוור
(65)	-	-	80	(145)	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בפקדונות הציבור

(1) שווי הון נטו של מכשירים פיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לפי תקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הון של מכשירים פיננסיים חוזי מאזניים ושווי הון של מכשירים פיננסיים מורכבים.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

להלן השפעות תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2024										ליום 31 בדצמבר 2023									
מטבע חוץ					מטבע חוץ					מטבע חוץ					מטבע חוץ				
שקל לא צמוד	שקל לא צמוד	דולר	אחר	סך הכל	שקל לא צמוד	שקל לא צמוד	דולר	אחר	סך הכל	שקל לא צמוד	שקל לא צמוד	דולר	אחר	סך הכל	שקל לא צמוד	שקל לא צמוד	דולר	אחר	סך הכל
(997)	(749)	(61)	6	(1,801)	(849)	(1,023)	216	74	(1,582)	(996)	(737)	(74)	7	(1,800)	(865)	(998)	224	71	(1,568)
1,389	-	187	124	1,700	1,148	-	172	142	1,462	1,571	1,049	1	2	2,623	1,341	918	-	2	2,261
(99)	(76)	-	-	(175)	(152)	(89)	-	-	(241)	639	547	(232)	(5)	949	631	870	(317)	(76)	1,108
633	534	(258)	(6)	903	646	844	(326)	(74)	1,090	(1,488)	-	(199)	(132)	(1,819)	(1,234)	-	(183)	(151)	(1,568)
(1,927)	(1,280)	-	(3)	(3,210)	(1,647)	(1,124)	-	(3)	(2,774)	104	84	-	-	188	159	99	-	-	258
שינויים לא מקבילים										התללה ⁽²⁾									
(838)	(121)	96	(10)	(873)	(955)	(398)	81	11	(1,261)	(850)	(120)	95	(12)	(887)	(906)	(259)	81	11	(1,073)
478	(195)	(12)	-	271	713	66	34	1	814	497	(195)	(13)	2	291	681	(19)	34	2	698
120	(372)	164	(12)	(100)	224	(467)	255	31	43	149	(368)	160	(9)	(68)	228	(428)	254	31	85
(153)	339	(168)	13	(168)	(161)	516	(261)	(33)	61	(184)	335	(164)	10	(3)	(166)	477	(260)	(32)	19
מזה: תיק בנקאי										מזה: תיק בנקאי									

(1) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לפי תקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) ירידה בריבית בסווח הקצר ועלייה בריבית בסווח הארוך.

(3) עלייה בריבית בסווח הקצר וירידה בריבית בסווח הארוך.

הפער בין חשיפת התיק הבנקאי לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן המותאם נטו לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% לא מהותי ועומד על 24 מיליוני שקלים חדשים.

החישוב מאפשר תרחישים בהם עשויה להיווצר ריבית שלילית, ואינו קוטם את הריבית בשיעור של 0%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

יצוין כי שיעור התשואה הפנימי ומשך חיים ממוצע האפקטיבי כפי שמוצגים בחשיפת הבנק לשינויים בשיעורי הריבית בדוח הסיכונים, הינם נתונים ממוצעים ולכן לא ניתן להסיק משינוי ליניארי בהם על רגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי הריבית.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

להלן השפעת תרחישים של שינויים בשיעור הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים חדשים) ⁽¹⁾⁽⁴⁾:

השפעת תרחישים של שינויים בשיעור הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾⁽⁴⁾:

ליום 30 בספטמבר 2024		ליום 30 בספטמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2023	
הכנסות מימון		הכנסות מימון		הכנסות מימון	
הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל	הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל	הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל
(232)	341	109	130	(30)	100
עלייה במקביל של 1%					
56	332	388	126	(47)	79
מזה: תיק בנקאי					
(164)	(508)	(672)	(868)	(519)	(1,387)
ירידה במקביל של 1%					
(452)	(504)	(956)	(863)	(506)	(1,369)
מזה: תיק בנקאי					

שינויים מקבילים ⁽²⁾

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הון, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

(4) בתרחיש עליית/ירידת ריבית קיימת הנחה לקניה/מימוש של אגרות חוב וכן הסטת עו"ש לפיקדונות.

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל, התואמות את האופן בו מנהל הבנק את סיכוני הריבית:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 4 עד 5 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- בחישוב רגישות הכנסות מריבית לא מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון לשיעור מינימאלי של 0.0%. באותו אופן, בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה של ריביות ההיוון בשיעור ריבית 0.0%.
- לאור השינוי בסביבת הריבית, עודכנו ההנחות ההתנהגותיות ביחס ליתרות עובר-ושב בזכות ותיק ניירות הערך. ההנחה היא, כי בתרחיש של עליית ריבית יהיה מעבר מיתרות עובר ושב, לפיקדונות נושאי ריבית, ושינויים בהיקפי אגרות החוב בתיק הנוסטרו.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות כספיים אלה וכן, ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

מידע נוסף על סיכון ריבית

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים במיליוני שקלים חדשים

ליום 30 בספטמבר 2024					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלושה שנים	מעל שלושה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
245,603	140,403	211,852	140,339	33,815	
22,145	151,659	36,859	151,367	(14,422)	
40,553	168,048	83,342	168,262	(43,003)	
73,665	34,628	48,027	34,904	25,362	
35,994	37,600	24,520	37,835	11,239	
26,637	17,201	19,329	17,554	6,955	
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
סכומים אחרים לקבל ⁽²⁾					
התחייבויות פיננסיות					
סכומים אחרים לשלם ⁽²⁾					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית					
פירוט נוסף של החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית					
א. לפי מהות הפעילות:					
32,811	(15,364)	(45,657)	20,718	11,156	6,730
1,004	942	2,654	4,644	83	225
החשיפה בתיק הבנקאי					
החשיפה בתיק למסחר					
ב. לפי בסיסי הצמדה:					
32,087	(14,332)	(46,836)	8,895	8,347	4,433
(4,471)	1,328	10,723	15,708	2,852	1,801
6,199	(1,418)	(6,890)	759	40	721
מטבע ישראלי לא צמוד					
מטבע ישראלי צמוד מדד					
מטבע חוץ ⁽⁴⁾					
ג. השפעות על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית					
(9)	(14)	(64)	(293)	(234)	(424)
40,675	(1,967)	(4,915)	(8,508)	(6,891)	(11,566)
876	1,656	6,381	8,449	312	(667)
(868)	(1,868)	(591)	(83)	2,339	843
השפעת התחייבויות לזכויות עובדים					
השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה					
השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיוור					
השפעת הנחות התנהגויות אחרות					

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. לאחר השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
- (2) סכומים לקבל ולשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מורכבים וחוזי מאזניים, לאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (5) הפער בין משך החיים הממוצע האפקטיבי של הנכסים הפיננסיים לבין משך החיים הממוצע האפקטיבי של ההתחייבויות הפיננסיות.
- * סווג מחדש

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשירים הפיננסיים בביאור 15 לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2024. לפירוט ההנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי ראה בביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגורם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- עסקאות מסוימות שבוצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החזרה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר.

דוח סיכונים
 ליום 30 בספטמבר 2024

ליום 31 בדצמבר 2023 (*)								
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.49	4.35	430,369	1.51	4.57	459,149	603	1,482	12,467
0.78		477,365	0.82		552,820	-	504	2,777
0.92	3.24	400,866	1.11	3.38	424,269	2	(36)	374
0.87		480,300	0.95		554,221	-	786	3,174
		26,568			33,479	601	1,236	11,696
0.21		17,935	0.14		23,726	601	1,155	11,576
3.61		8,633	1.68		9,753	-	81	120
⁽⁵⁾ 0.20		(4,612)	⁽⁵⁾ 0.08		764	584	643	6,943
⁽⁵⁾ 1.48		30,152	⁽⁵⁾ 0.94		32,036	-	200	3,895
⁽⁵⁾ (0.03)		1,028	⁽⁵⁾ 0.02		679	17	393	858
11.14	2.36	(1,850)	10.49	3.07	(1,824)	-	(293)	(493)
1.16	(3.06)	4,826	1.32	(3.26)	6,269	-	-	(559)
(1.24)	0.08	984	(1.28)	0.05	(273)	-	(5,081)	(12,199)
(0.27)	(0.01)	(65)	(0.81)	(0.13)	(18)	-	-	210

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

סיכון נזילות

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון הנזילות הוא סיכון מהותי וייחודי בשל הצורך להגיב אליו תוך פרק זמן קצר ככל הניתן. התממשות הסיכון עלולה לגרום הפסדים גבוהים לבנק, ואף להוביל לקריסתו. לפרטים נוספים בדבר סיכון נזילות, ראה פרק סיכון נזילות בדוח הסיכונים לשנת 2023 המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי נזילות - LCR, קובעת את אופן חישוב היחס והיחס המזערי הנדרשים מהתאגידים הבנקאיים. מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים. זאת על ידי דרישה להחזקת מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרטיים כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון נזילתי הנמשך על פני 30 יום קלנדריים. בהתאם לדרישות ההוראה, יחס כיסוי הנזילות, המוגדר כסכום הנכסים הנזילים באיכות גבוהה חלקי סך התזרים היוצא נטו ל-30 יום, צריך להיות שווה או גדול ל-100%, על בסיס שוטף. להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע) (ממוצע)	
87,202		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
		תזרימי מזומנים יוצאים	
11,410	185,002	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:	
2,258	45,160	פיקדונות יציבים	
6,837	62,659	פיקדונות פחות יציבים	
2,315	77,183	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים	
59,529	89,976	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:	
		פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים	
757	3,029	קואופרטיביים	
57,549	85,725	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	
1,222	1,222	חובות לא מובטחים	
238	-	מימון סיטונאי מובטח	
76,157	188,310	דרישות נזילות נוספות, מזה:	
67,159	67,159	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	
7,349	75,114	קווי אשראי ונזילות	
-	-	מחויבויות מימון חוזיות אחרות	
1,649	46,037	מחויבויות מימון מותנות אחרות	
147,335	463,288	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	
		תזרימי מזומנים נכנסים	
255	2,498	הלוואות מובטחות	
13,093	18,163	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	
65,498	68,456	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	
78,846	89,118	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	
סך ערך מתואם ⁽⁴⁾		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
87,202		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו	
68,489		יחס כיסוי נזילות (%)	
127			

(1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון השלישי של שנת 2024 היו 78.

(2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).

(3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).

(4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)		
80,986		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה	
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
		תזרימי מזומנים יוצאים	
10,587	180,093	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:	
2,058	41,161	פיקדונות יציבים	
6,007	54,864	פיקדונות פחות יציבים	
2,522	84,069	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים	
51,603	79,268	מימון סיסטונאי בלתי מובטח, מזה:	
844	3,376	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשותות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים	
50,682	75,815	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	
77	77	חובות לא מובטחים	
200	-	מימון סיסטונאי מובטח	
62,132	151,676	דרישות נזילות נוספות, מזה:	
55,399	55,399	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	
5,272	58,488	קווי אשראי ונזילות	
1,461	37,789	מחויבויות מימון מותנות אחרות	
124,523	411,037	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	
		תזרימי מזומנים נכנסים	
237	1,451	הלוואות מובטחות	
11,417	15,703	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	
54,268	57,088	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	
65,922	74,243	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	
סך ערך מתואם ⁽⁴⁾			
80,986		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
58,601		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו	
138		יחס כיסוי נזילות (%)	

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון השלישי של שנת 2023 הינו 74.
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023			
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)		
82,465		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה	
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
		תזרימי מזומנים יוצאים	
		פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:	
10,644	179,357	פיקדונות יציבים	
2,076	41,515	פיקדונות פחות יציבים	
6,106	55,753	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים	
2,463	82,089	מימון סיווגי בלתי מובטח, מזה:	
56,636	87,998	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים	
1,092	4,369	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	
54,476	82,562	חובות לא מובטחים	
1,068	1,068	מימון סיווגי מובטח	
221	-	דרישות נזילות נוספות, מזה:	
59,512	147,354	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	
52,945	52,945	קווי אשראי ונזילות	
5,208	56,779	מחויבויות מימון חוזיות אחרות	
-	-	מחויבויות מימון מותנות אחרות	
1,359	37,629	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	
127,013	414,709	תזרימי מזומנים נכנסים	
		הלוואות מובטחות	
252	1,507	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	
12,267	17,405	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	
51,376	54,327	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	
63,895	73,239		
סך ערך מתואם ⁽⁴⁾			
82,465		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
63,118		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו	
131		יחס כיסוי נזילות (%)	

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון הרביעי של שנת 2023 הינו 79.
- (2) ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרימים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרימים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק. הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) הינם נכסים ברמה 1, המאופיינים ברמת סחירות גבוהה ורמת סיכון נמוכה, אלו כוללים - מזומנים, עובר-ושב ופיקדונות בבנקים מרכזיים, איגרות חוב של ריבונות בעלות משקל סיכון 0% ואיגרות חוב של מדינת ישראל. עיקר תזרימי המזומנים היוצא הינו כנגד מימון סיווגי בלתי מובטח - פיקדונות שהופקדו בבנק על ידי תאגידים וגופים פיננסיים וכן תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים. עיקר תזרימי המזומנים הנכנס הינו בגין תקבולי אשראי וכן תזרימים נכנסים בגין חשיפה לנגזרים.

היחס נע בצורה מחזורית ברובה, הניתנת לחיזוי לפי אומדנים פנימיים של הבנק. הגורם המרכזי המשפיע, לאורך זמן, על התפתחות היחס הוא הצמיחה בפעילות הבנק, הן בצד גיוס וניהול מבנה המקורות והן בצד הגידול בשימושים. קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים במהלך החודש בשל פעילות שוטפת של לקוחות וכן תחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרי שקל או מטבע חוץ.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)

להלן פירוט נכסים נזילים לפי רמות כנדרש בהוראה 221 (במיליוני שקלים חדשים):

ממוצע לרבעון שלישי		30 בספטמבר		
2023	2024	2023	2024	
80,889	87,125	79,933	89,825	נכסי רמה 1
65	46	37	48	נכסי רמה 2א
32	31	33	31	נכסי רמה 2ב
80,986	87,202	80,003	89,904	סך הכל HQLA

קיימת מגבלה רגולטורית על שלוחת ארה"ב לגבי השימוש ברזרבת הנזילות בימות זו, תרחישי הבנק מניחים שימוש בנזילות השלוחה בהתחשב במגבלה.

הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים

ליום 30 בספטמבר 2024			
סך היתרה במאזן	מזה: משועבד	מזה: לא משועבד	
77,418	2,451	74,967	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
23,364	603	22,761	אגרות חוב של ממשלת ישראל
2,176	-	2,176	אגרות חוב של אחרים בישראל
4,150	335	3,815	אגרות חוב של ממשלות זרות
354	-	354	אגרות חוב של אחרים זרים
348,314	-	348,314	אשראי לציבור, נטו
455,776	3,390	452,386	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2023			
סך היתרה במאזן	מזה: משועבד	מזה: לא משועבד	
79,274	3,630	75,644	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
15,226	266	14,960	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,980	-	2,000	אגרות חוב של אחרים בישראל
657	224	433	אגרות חוב של ממשלות זרות
521	-	501	אגרות חוב של אחרים זרים
323,590	3,536	320,054	אשראי לציבור, נטו
421,248	7,656	413,592	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך היתרה במאזן	מזה: משועבד	מזה: לא משועבד	
84,443	2,815	81,628	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
19,452	265	19,187	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,932	-	1,932	אגרות חוב של אחרים בישראל
583	216	367	אגרות חוב של ממשלות זרות
486	-	486	אגרות חוב של אחרים זרים
325,346	3,413	321,933	אשראי לציבור, נטו
432,242	6,709	425,533	סך הכל

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

התפתחויות ביחס כיסוי הנזילות

הבנק שמר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (על בסיס מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2024 הסתכם ב- 127%, במהלך הרבעון, לא נרשמו חריגות ממגבלות היחס.

יחס מימון יציב נטו

הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, קובעת את אופן חישוב היחס והיחס המזערי הנדרשים מתאגידים בנקאיים.

מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיווגי קצר טווח. יחס המימון היציב נטו מכיל שני רכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש.

בהתאם לדרישות ההוראה, המוגדר כסכום ה"מימון היציב הזמין" חלקי סכום ה"מימון היציב הנדרש", יחס המימון יציב נטו צריך להיות שווה או גדול ל- 100%, על בסיס שוטף.

"מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות. "מימון יציב נדרש" הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

להלן פרטים בדבר יחס מימון יציב נטו⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים) ליום 30 בספטמבר 2024:

א	ב	ג	ד	ה
ערך לא משוקלל לפי תקופות לפירעון				
ללא מועד פירעון ⁽¹⁾	עד 6 חודשים	מ-6 חודשים עד שנה	שנה או יותר	ערך משוקלל
35,177	18	21	5,291	40,479
35,177			1,632	36,809
	18	21	3,659	3,670
פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים				
	142,971	21,117	5,634	155,888
	48,330	3,181	974	49,909
	94,641	17,937	4,659	105,979
מימון סיווגי				
	173,543	32,822	41,717	97,420
	2,714			1,357
	170,828	32,822	41,717	96,063
התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית				
התחייבויות אחרות:				
183	4,350	2,302	6,151	7,302
		4,189		
183	4,350	2,302	6,151	7,302
סך מימון יציב זמין (AFS)				
301,090				
פריטי מימון יציב נדרש (RSF)				
סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)				
1,147				
פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות				
הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם:				
	70,535	34,791	251,009	251,523
הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1				
הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן ושאין מובטחות				
	7,892	9,777	9,683	15,756

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

א	ב	ג	ד	ה
פרטי מימון יציב זמין (AFS)				
ללא מועד פירעון ⁽¹⁾	עד 6 חודשים	מ-6 חודשים עד שנה	שנה או יותר	ערך משוקלל
הלוואות ללקוחות סיווגיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבוניות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי				
51,791	14,237	41,478	67,653	
מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203				
10,851	10,776	199,520	167,835	2
הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא שנפרעות כסדרן, מזה:				
3,603	3,635	62,855	44,475	
מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203				
1	1	327	279	
ניירות ערך שאינם בכשל ושאין כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה				
נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית				
2,669	1,605	1,007	1,026	7,947
נכסים אחרים:				
סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב				
נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)				
		1,588	1,588	
נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו				
		4,612	21	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו				
		31	31	
2,669	1,605	1,007	1,026	6,307
כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל				
פרטים חוץ מאזניים				
		122,977	5,497	
סך מימון יציב נדרש (RSF)				
			266,114	
יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)				
			113	

(1) פריטים שדווחו במסגרת הסדר "ללא מועד פירעון" הינם פריטים ללא מועד פירעון מוגדר.

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס מימון יציב נטו

יחס מימון יציב נטו, על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2024 עמד על 113%, ולא נרשמו חריגות ממגבלות תאבון הסיכון. תגודתיות היחס על פני הרבעון הינה נמוכה, כאשר הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי מימון יציב נטו הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק לפי תקופת המימון, סוג המימון והצד הנגדי. בצד המקורות - התחייבויות ארוכות טווח יציבות יותר מהתחייבויות קצרות טווח, וכן מימון מלקוחות קמעונאיים ועסקים קטנים הינו יציב יותר מאשר מימון סיווגי בעל מועד פירעון זהה. התקצרות של מקורות ארוכים בהיקפים גבוהים (כגון כתבי התחייבויות נדחים) לטווח של מתחת לשנה הינו גורם המשפיע על תוצאות היחס, אך היות ומדובר במקור מימון אשר הינו בדרך כלל בעל תקופות לפירעון מפורזות ההשפעה על תוצאות היחס אינה מהותית. בצד השימושים - סוג הנכס, תקופת ואיכות הנכס וערך הנזילות קובעים את הסכום של מימון יציב נדרש.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוח הסיכונים:

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ICAAP	ABC
Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.	
HQLA - High Quality Liquid Assets - נכסים נזילים באיכות גבוהה, אשר ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות, תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד בתרחיש קיצון.	
PD (Probability Of Default) - ההסתברות באחוזים שלווה יכנס לכשל בתוך זמן מוגדר.	
LGD (Loss Given Default) - שיעור ההפסד מהאשראי במידה והלקוח יכנס לכשל.	
ב	באזל - באזל II / באזל III - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון נוסף והון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
מ	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחוברים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.

מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

א	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
	חוב שאינו צובר - חוב הנבחן על בסיס פרטני ואשר צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו ותשלומי קרן וריבית לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
	מכשיר פיננסי חוזה היוצר נכס פיננסי ביטוח אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני ביטוח אחרת.
נ	נגזר - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסווגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתיד.

מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרימי המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.
------------	--

אינדקס

א	אשראי, 3, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22,
	37, 33, 32, 30, 25, 24, 23
ה	
	הון, 3, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 23, 26, 34, 37
	הון עצמי, 10, 17, 18, 37
	הלבנת הון, 12, 14
	הלוואות לדיור, 9, 10, 18, 35
י	
	יחס המינוף, 3, 5, 8, 10, 19
	יחס כיסוי הנזילות, 3, 5, 8, 10, 14, 30, 32, 34, 37
מ	
	מימון, 3, 5, 8, 9, 10, 13, 19, 23, 25, 28, 30, 32, 34, 36
נ	
	נגזרים, 15, 17, 19, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 34, 36, 37
	ניירות ערך, 1, 7, 13, 15, 16, 19, 21, 23, 24, 25, 35
	נכסי סיכון, 3, 8, 16, 17, 23, 25, 37
ס	
	סיכון אסטרטגי, 12
	סיכון אשראי, 5, 13, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 37
	סיכון חוצה גבולות, 12
	סיכון מוניטין, 11, 12
	סיכון נזילות, 3, 12, 14, 30
	סיכון ציות ורגולציה, 12, 15
	סיכון ריבית, 12, 25, 29
	סיכון שוק, 3, 16, 17, 25, 37
	סיכון תפעולי, 16, 17, 37
ע	
	עמלות, 37
	ענפי משק, 19
ש	
	שווי הון, 17, 25, 26, 27, 28, 29, 37
ת	
	תשואה, 29

בנק מזרחי טפחות בע"מ

הנהלה מרכזית: רח' ז'בוטינסקי 7

רמת גן, 5252007

www.mizrahi-tefahot.co.il